

אהבה. הלכות ברכות פ"ג

לא מלאמי לו בגמרא על מה שימנעו. וה"ר יהושע מוני בניו של רבינו כהן אומר בקוף או שעברה זורת הפת פירושו אם עברה זורת הפת ועם זה יכסים למה שאמר בתחלה וה"ק אם אין כפירות בית אם עברה זורת הפת מברך במ"מ, ומלוי ככתובו זה במקום אם או נודע כי שור נגה הוא או נודע אלו עמלתו חוה המכסים להלכה דגמרא חוה המכסים

רבי יוסף האי תיבאל אי אית ביה בית מברך המוציא ואי לא במ"מ רב ששה אמר אפילו פרוטות שאין בהם בית אמר רבא והוא דליכא עלייה מוריחא דנהמא ע"כ: והצאתי שכתב הרב המובהק מהר"י פאסי ז"ל שגדולי ספרד היו אומרים שטעות הוא שגפול בפסחים בקוף לשונו והכי הל"ל ואם אין בהם בית ועברה זורת הפת כצדו, ומ"מ הנהגה לו ז"ל ליישב הלשון הוא שיש לחלק בין שינוי להעברה ששינוי הוא שכל מה אבל העברה העברה כל הזורה מכל וכל הוא, וזהו כפי שדקדק בלשון גירסא כתב אם יש כפירות בית אי שנינו ששה אם לא נשחנה זורתה ש"ל שאם יש כפירות בית אע"פ שיש שינוי מה או שאין בהם בית אלא שאין בהם שינוי ככל ויכיר שמה פת וזוהו כפל לשון שנינו ששה פת ולא נשחנה זורתה ר"ל שיהיה טיב

ולא נשחנה כולל מברך המוציא אבל אם אין בהם בית אע"פ שלא עברה מכל וכל אלא נשחנה או אע"פ שיש בהם בית אם עברה מכל וכל כבישול ר"ל שנתקנה הבישול שייך העברה שכלשה מברך לא שייך כי אם שינוי אמנם כבישול שייך שנינו לבד כשהבישול חלש אמנם כשהוא חזק שייך העברה הזורה מכל וכל ואי אפילו ישיהיה כפירות בית מברך במ"מ ולא המוציא ומלא לפי דרך זה שהטעם הרמב"ם בישול למרן בנדו ויתקן ביניהם מזה הטעם כשינוי המשותף ביניהם והלקט בהעברה הנמשאת כבישול ולא כשיהיה מברך וזוהו המלועז יש מקום להרמב"ם להמלט מכל מה שהקשו עליו התוספות ושאר המפרשים ר"ל ממה שהקשו על רש"י ז"ל ששניהם רש"י והרמב"ם דבר אחד להם והחילוק היה אפשר שגם רש"י יפרש אותו ע"כ: והטור ז"ל וישגו זה שגפול כפירות רכתי של כמנים ושל סופרים ובגללם הנהגו הגדול מהר"י אברבנאל ז"ל בהיותו לומד בישיבת הרב הגדול מהר"י אבוהב ז"ל ושהרב מהר"י פאסי ז"ל הגיד לפניהם ישיב זה וישכר בעיניהם מכל אשר הונד עם והוא הוא דרך מהר"י יהודה ך' שזמן ז"ל וגם זה דעת מורי הרב הגדול מהר"י אבוהב ז"ל שכתב אלא כפירות הקדש ודמיא בירושלמי דפרוסות קיימות הם כמות וכו' והנהגה ליישב אלו הסוגיות שבגמרא דין והירושלמי ונראה ג' חלוקות האחד אם יש כפירות בית אע"פ שיהיה זו אי זה שינוי מברך המוציא ואם יוכר שהוא פת ואין זו שינוי ככל אע"פ שהיה פחות מכוח המוציא אבל אם יש זו אי זה שינוי דוקא כמות כפירות בית אע"פ שיהיה פחות מברך המוציא אבל אם עברה זורתה מברך במ"מ דדוקא כשיש בו קצת שינוי אם יש כפירות בית ונראה לומר דהבי פירושו הפת שפתת איתה פיתין ובשלה או לשה והתחיל לפרש למאי דקלוי מנייה דהיינו אם לשה וכשב שנתחד לטימחא דליהוי ביה דהיינו שיהיה כפירות בית אע"פ שנשחנה זורת הפת או שניכר שהן פת אע"פ שאין בהם בית מברך המוציא והדר מפרש מאי דפתח ביה דהיינו אם בישלה וכשב שנחמד לרישומא דליהוי כה דהיינו אין בו

כיות אע"פ שניכר שהוא פת או שעברה זורת הפת כבישול אע"פ שיש בו בית מברך במ"מ. ולמד רבינו בבא דלשה מברך ממ"ש כסמך (ברכות ל"ו): אמר רב יוסף האי תיבאל וכו' וכבר היה ורב נתן בעל הערוך שפירושו דתבין היינו שלש הפירות מברך בלי בישול ואמר רב ששה אפי' פירותין שאין בהם בית מברך המוציא ופירש רבא דבריו דהיינו בדליכא עליה מוריחא דנהמא ופסק הר"ף והלכתא כרב ששה

וו בקדירה או לשה במרק. אם יש בפיתין בית או שניכר שהן פת ולא נשתנה צורתה מברך עליה בתחלה המוציא. ואם אין בהן בית או שעברה זורת הפת בבישול מברך עליה בתחלה בורא מיני מוונות: **פ**א עיסה שנאפת בקרקע כמו שהערביים שוכני המדברות אופים הואיל ואין עליה צורת פת מברך עליה בתחלה בורא מיני מוונות. **ו**אם קבע מוונות עליה מברך המוציא. וכן עיסה שלשה ברבש או בשמן או בחלב או שעירב בה מיני חבלין ואפאה ודיא הנקראת פת הבאה בכסנין **ו**אע"פ שהוא פת מברך עליה בורא מיני מוונות.

ואם

המוציא דלא עדיפי כשהן מבושלות אע"פ דלית בהו בית מכהה פשויות מברך ואינם מבושלות אע"פ דלית בהו בית וכיון דהתם בעינן מוריחא דנהמא הי"נ בעינן מוריחא דנהמא כדדי בית כנ"ל: עיסה שנאפת וכו'. שם (דף ל"ח) אבי לרב יוסף האי כובא דלשה מאי מברכין עליה א"ל מי סברה נהמא הוא ויבאלל גמרא הוא ומברכין עליה בורא מ"מ מר ויטרא קבע סעודתיה עליה וברך עליה המוציא ג' בתבואה ואמר רבינו דכובא דארעא היינו עיסה שנאפת בקרקע: וכן עיסה שלשה וכו'. שם (דף מ"ג). רב יהודה היה עסקן לגריה כי רב יהודה בר חיננא אימי לקמיהו פת הבאה בכסנין כי אמר שמעיהו דקא מברכי המוציא א"ל מאי לני דקא שמענא דילמא המוציא קא מברכיתו א"ל אין דמניא ר' מונא זומר משום ר' יהודה פת הבאה בכסנין מברך עליה המוציא ואמר שמאלא לכה כר' מונא א"ל אין הלכה איתמר ואיסקנא דאי קבע סעודתיה עלייה מברך המוציא ומפרש שם בגמרא שאע"פ שזה לא קבע סעודתיה עליו כיון שאכל שיטור שאחרים קובעים אכילתן כך טעון ברכת המזון. ומפרש רבינו דפת הבאה בכסנין היינו עיסה שלשה ברבש וכו' או שעירב מיני תבלין וכו'. והיה נראה לומר דהיינו דוקא בשלא נתן מים אלא מים חמים אבל אם נתן מים הרכה שנתן ג"כ שאר משקין כיון דמייעוטא נינהו בטליתם לא לגבי מים ויש לאחזה עיסה דין פת גמור לכל דבר והכי דייק לישניה שכתב שלשה ברבש דאם לא כן הל"ל עיסה שנתן לחמה דבש וכו' אלא דמדכתב או שעירב בה מיני תבלין איכא למידק איפכא דהא סעודתה תבלין דבר מועט הוא ואפי' מוציא מותרת להם לענין המוציא ותדע דהא עיסה שנישטה בני פירות מתן דחייבה בתלה ואפי' אינו מברך עליה המוציא כל שלא קבע עליה חילק ע"כ דלאו כמדדי דמיקרי להם תליא מילתא אלא לא קבעו כמנים לברך המוציא ושלש ברכות אפי' כמות אלא כלהם שדך בני אדם לקבוע עליו דהיינו עיסה שנישטה במים לבד בלי שום תערובות אבל כל שיש בה שום תערובות ממי פירות או מהכלין כיון שאין דרך בני אדם לקבוע סעודתן עליו לא חייבוהו לברך המוציא ושלש ברכות אלא"כ אבל שיטור

לחם משנה

הבשיל ומברך עליו בורא מיני מוונות. ומפני כן כתב רבינו ז"ל למעלה או שניכר זורת הפת ולא נשחנה זורתה ולא כתב לא נשחנה בתבואה בישול אלא לא נשחנה לבד לומר דדוקא משום דלא נשחנה הא אם נשחנה אי איכא בית דוקא מברכין משום דלא בא השינוי מחמת הבישול ולמטה כתב ואם אין בהם בית כלומר ונשחנה מחמת עצמו או שעברה זורת הפת כבישול אפילו דליכא בית אין מברכין המוציא משום דעברה זורתה כבישול ודייק רבינו שכתב למטה כבישול וכל לשונו הוא מדוקדק אלא דהוי דוקא לומר דהיינו מיקא דעמין דמשום יושנו דלא בברך עליו ועדיין עומד בעצמו שלא נתעפש. ואפסא דלא לו לרבינו ז"ל חילוקו זה לתרץ הברייתא שנתעבט מן הפרוסות קיימות וכו' וכמו שהקשינו וכפי הא אפי' דהתם ברייתא איירי כבישול ולכן קאמר חזון שהפרוסות קיימות שלא נשחנה זורתה מחמת הבישול בין דליכא בית בין דליכא בית מברך המוציא חזון שהפרוסות קיימות כלומר שנשחנה מחמת הבישול או אפילו דליכא בית מברכין עליה במ"מ ומאי דלמך רבינו דליכא מוריחא דנהמא דמשמע דהיינו דליכא מוריחא דנהמא דליכא בית מברכין איירי בנשחנה הפת מחמת עצמו כנלע"ד:

עיסה

שנאפת בקרקע וכו'. בפרק כילד מברכין (דף ל"ח). אמרו מר ויטרא קבע סעודתיה עליה וברך המוציא וכו' ברכות) אמר מר בר רב אשי ואדם יוצא בן ידי חובתו כפסקת וכו' סי' קס"ח אמר אליבא דבעל הטורים ז"ל דרב אשי פליג אלגדילי וסבר דכיון דהוי להם לענין פסקה הוא הדין לענין המוציא ויכול גווי מברכין עליו אע"פ דלא קבע סעודה עליה אבל רבינו ז"ל אין דעמו כן דהוא פסק שם דיואל ידי חובתו כפסקת והכא פסק דוקא היכא דקבע אבל היכא דלא קבע לא. וה"מ א"כ דאין ללמוד דין המוציא מדין פסק מה הקשה שם (דף ל"ו): אבי לרב יוסף גבי תיבאל אלא מנחה למתא דבי ר' שמעאל וכו' וכו' ה"נ והתנין לקט מכולן בית וכו' ואם מלה היא אדם יוצא ידי חובתו כפסקת מ"ש דמוקשי ליה דמדדתי להם לענין פסקה מברכין המוציא ומאי קושיא נימא דלע"פ דלענין פסקה היו להם לענין המוציא כמר קביעותא אוליקן דומיא דטרוקין ולא מיקשי לרב יוסף מידי דקאמר דאין מברכין בכיות דהיינו היכא דלא קבע סעודתיה עליהו. וי"ל דבשאלה בטרוקין אע"פ דהוי להם לענין פסקה מ"מ כיון דאין דרך בני אדם לאכולו כך בעו קביעותא לענין המוציא אבל הכא דודאי דרך בני אדם לאכול כך שיהיו מפורקין

הנהגות מייטוניות

קובעין עליו אע"פ שהוא קובע עליו אינו מברך המוציא וכו' ברכות ע"כ: **ב** [1] בערוך פירש בשם רב האי גאון שאם פת עשויין איתה כענין יבשים בין מוחלת בין אינה מוחלת

ח [1] וכן פסק החתומות ודלא כר"ג שפסקו דפת שבישלה בכלי ראשון לא מברך עליה המוציא ע"כ (והרב שם צריך לאכול שיטור שאחרים ויגידן לקבוע עליו ואם אכל שיטור שאחרים אין

אהבה. הלכות ברכות פ"ג פ"ד

שיעור שדרך בני אדם לקבוע עליו והוא שהיה טעם התעוררות ניכר בעיניו דומיא דעירוב זה מיני תבלין שטעמם ניכר בעיניו וזה נראה עירוב:

י אורז שבישלו וכו'. (דף ל"ג) שם (דף ל"ג) עומת לאורז אפילו ויבטלו אע"פ שהפסוקים קיימתם מברך בתחלה כמ"מ ולבסוף ברכה אחת מעין שלם והמניח לבסוף ולא

כלום ואסקוניה מני כהדי קמייא ולבסוף אינו מברך עליו ולא כלום וכמה הרי"ף וק"ל דכל ולבסוף ולא כלום מברך בני"ר עכ"ל: ובתב עוד הרי"ף וה"מ גדאמיה ולאורז בעיניה אכל ע"י הערבות לא דק"ל בהא כרז ושמאל (שם ל"ז). דלמדי מרייכו כל ע"ש זו מתמט המינין מברכין עליו כמ"מ דליכא מאן דפליג עלייהו וכמה עליו הרי"ף ו"ל דהיינו כשהרוב מין אחר דכסה"ג כחמט המינין אפילו רובו ממין אחר מברך עליו כמ"מ: וס"ש רבינו אבל פת דוחן וכו'. כ"כ הרי"ף ו"ל וטעמו לפי שדרך הגמרא להוסיף לאורז דוחן כהדי דלענין כרימא לא הוסיף דוחן אלא דדוקא לאורז מברך כמ"מ אבל לא לדוחן ואע"פ דמניח התם (שם דף ל"ז). הביאו לפניו פת אורז ופת דוחן מברך עליו תחלה וק"ל כמעשה קדרה דממטע דפת אורז שיהא למה דוחן ו"ל דכרימא לאו לפניו כמ"מ כרימא אימניה אלא לענין שצריך לברך תחלה וק"ל כמ"מ כמעשה קדרה לברך תחלה וק"ל ומיהו הא כדאיתא והא כדאיתא דלורז בתחלה כמ"מ כמפורש בא"ר כמ"מ דוחן שג"ר. וס"ד יונה כמ"מ דהיינו טעמא משום דא"ר יוחנן בן טורי אורז מין דגן הוא ולא ע"ג דלא ק"ל כוומיה מ"מ כיון דלשכתן דאיכא מאן דס"ל דלורז מין דגן הוא ולא כו"ל הכי בדוחן אלא דלענין דינא שיהא דדוקא לאורז מברך כמ"מ אבל לא בדוחן עכ"ל. ומ"מ למדנו מלפנינו דגמרא לרז ושמאל דלמדי כל שהוא מחמט המינין מברך כמ"מ דממטע הא אורז אין מברך עליו כמ"מ מהך כרימא דהביאו לפניו פת אורז ופת דוחן למדנו שד"ן פת אורז ודין האורז המכיל שיהא וימנה דפת קטנית וקטנית מנוסלים דינא שיהא וכמ"מ רבינו. ודע שדעם ה"ר יונה והר"ש ו"ל לומר דלורז דוחן דינא שיהא ומברך על שניהם כמ"מ וכו'. והסוף עוד רבינו יונה ו"ל שיהא לשאר הדברים שאנו רואים דמין ז"ן כגון פת"ו בלעו שמברך עליהם כמ"מ ויבאר נפשות:

יא כל שמברכין וכו' עד חוץ מן האורז. מתבאר בפרק כ"ד מברכין ממשמעות הסוגיות. והר"ש ו"ל כמ"מ פתק הנכר ירושלמי כל שאומר אחריו שלם ברכות אומר לפניו המניח ויבאר נפשות:

יב פת דוחן וכו'. ואע"ג דגמרא (דף ל"ז). אמרו דמברך כמעשה קדרה תולדו כמעשה קדרה ולא כמעשה קדרה אמרין הא משום דלא חיבתם שמואל אלא בני אורז בלדד כדכתיבו המוספות:

יא חוץ מן האורז. אכל פת הנאה בלסוף ברכה המזון ומ"ש בפרק כ"ד מברכין (דף מ"א): שאין לך דבר שטעון ברכה לפניו ואין טעון לאחוריו אלא פת הנאה בלסוף אייבי כשהביאו בתוך הסעודה כדכתיבו המוספות:

יג על הארץ ועל המחיה. וא"כ אמאי לא אמר על המחיה ועל הארץ כדפתח מהיה תחלה. ו"ל דה"ל על הארץ כדאמרנו בגמרא כי היכי דלא ליהוי דוחס בשמים ולמך היסיר ארץ תחלה:

הנהגות מייטוניות

מיובולת וכוססין אותה בבית המשתה ושלא בבית המשתה. ובשם ר"ח פירש שהוא כמו כוסין טלאין צורך ואינון ושקין כוסין בעבין ולעטמן אותו בבתי משתאות וראיה לדבריו הגאון יבש היה נקודים מותרותין יבש היה כוסין: * [מ] אורז דוחן בתחלה מברך עליה כ"ל הארמית וריבא דבישלו מברך במ"מ ולבסוף אשור תלמודא לא כיום פירש"י ולא כיום שאט צריך לברך עליה מעין שלם אלא בה"ל אפיסקי מה"ל שבתה שאורז דוחן מברך עליהן בתחלה שהכל עכ"ל מורי ורבינו שיהיה מן התוספות וכן ס"ה וכן פסקו בה"ל וכן ר"י אלפס ורבינו שב"ל רוב ושמאל דאמרו אין מברכין עליהן במ"מ איהויה וראב"ה כתב דלא איתרבו ו"ל ר"י ויגני תיובתא רשבוש היה כשתדקק בכל התבטא תבטא שכל המטען לפניו מעין לאחוריו ברכה אחת מעין שלם וכל שמברך לפניו שהכל ב"ל מברך לבסוף ב"ל ואורז מברכין לפניו שהכל ב"ל ולאחוריו ב"ל וכו' ע"כ: [ט] פ' שלשה שאכלו כ"ל ור"ל ויהיה דאמר ברכה אחת מעין שלם ורבינו רב"ז אבא אבי ראויה את רבי יוחנן שאכל ביה מילה וברך עליו תחילה וסוף וכן בפרקי לעולם אין מוציא את הרבים ידי היתן עד שיאכל ביה רגן עיני בתוספות פרק השן וכן פ"ה וה"ל ושאלות בפרשת ויהי עקב: [י] אבל אבל ביה שליטה פירש בירושלמי אפילו אבד פרייה של ענב ושל רמון וכן שהיא ביה שליטה אע"פ שהיא פרות מצויה מברך לאחוריו ברכה מעין שלם והתוספות נסתפקו אם תלמוד שלטו ורואק על הירושלמי מתיבא ודכתיב מברכין את רבי יוחנן שאכל ביה או ששא לא פליג וירודה והוציא עצמו טידי מסיפק לא יאכל כי אם ביה אפילו בדבר שליטה ביה שליטה מיהו בתוספות בפרק השן: [כ] וכן פ"י ר"י אלפסי וע"ש בתוספות בפרק שלשה שאכלו וכו"ל רבינו יהודה וכן מורי רבינו ש"י ו"ל ועל הו"ל ושאר משקין כמסופקם התוס' אמר מברכין לאחוריו אפילו בכזית א"ל דוקא בבכיה דילמא מודה ר"ל רובי יהודה כשתיה מורדשי לה מושבעת וזי שתיה ושיבעיה היינו בבכיה כדרייש רבי יהודה אפילו שיש בה שבעיה ואי זו זו בבכיה או ששא יתירך בין שבעיה דאפילו שבעיה דשתיה וסוב ליהודי לשתות או שיעור ושא או שיעור רבה כ"ל לציאת ידי מסיקות תאלו ע"כ: [ג] וכן פסק מורי מיטנו וכן משמע בירושלמי ובתשובה כתב מורי ו"ל דברכות ופירוש לא צריך וק"ל ע"כ: * [ד] וכן פירש רש"י וכן פסק רבינו ששהיה רכל שהוא מן המינין מעין ברכה במוקמו וכן פירש"י אמנם ר"י פירש דאין טעון ברכה אלא פת שצריך לברך אחריו ברכה המזון וכן פ"ה אלפס וכן כמארי בשם ר"י עטרם גאון עד כאן: [ה] מורי מיטנו קס"ג בשם הר"ש ו"ל הא דאמרין אבל כשהוא מברך צריך לישב ולברך כשהוא חוקק בביתו אבל בדרך אין צריך לישב לפי שאין דעתו מושבעת עליו אם יאיר ררבו עד כאן: [ו] בפרק שלשה שאכלו אב"ר רב אשי הלכתא בביתו יושב ומברך עד כאן:

ב"ה

כל שאין אומרים אחריו שלם ברכות א"ל לפני המניח. ולרבינו שכח חוק מן האורז ו"ל דכבר דפליג אנמרל דידן ונתן טעם לדבריו דאין למדין מן הכללות:

יב במה ד"א בשאכל מצויה ולמעלה וכו'. מתבאר בראש הלכות אלו. והא דלמדין כפחות מכשיעור מברך לפניו ולא לאחוריו אע"ג דכריש כ"ד מברכין (שם דף ל"ה). ולפיין ברכה לפניו מק"ו מברכה דאחריו וכו"ל כיון שאינו מברך לבסוף לא הו"ל לברך בתחלה כבר כתבתי בראש הלכות אלו דלאו ק"ו גמור הוא אלא מדברגן הוא שצריך לברך לפניו כדי שלא יהנה מן הטעם הזה בלא ברכה כ"כ המוספות והר"ש ו"ל. ואכתי קשיא לי מה ראו חכמים להחמיר בברכה שלפניו שהיא מדברגן וימר מברכה אחרונה שהיא מלאורייה. וי"ל שלך אמרו דבתחלה יברך אפילו על כל שהוא שמה ומ"ל ויאלץ כשיעור וממלא שהיה צריך ברכה לפניו ואין צידו לתקן אלא לאחוריו אוקומיה דאינא שאם אכל כשיעור יברך ואם לאו לא יברך. ומ"ש רבינו דשיעורא דמשקין כרישיית טעמו מדאשכחן בעלמא לפניו אפילו חסורין דחייב בשמיית משקין אסורין כרישיית דומיא דאכולין כסות:

יג וזו היא ברכה אחת מעין שלם וכו'. מברך (שם דף מ"ד): ומ"ש ובשבתות וכו'. כמ"מ רבינו יונה בפרק הנכר דהיי איתא בירושלמי וכו"כ ה"ר מנוח וכמה שרבינו משולם לא היה מוציאו וכמה ה"ר מנוח דאפשר לדוקא כימי רבותיהו שהי קובעין על היין אכל אט שאין אנו קובעין לא מדברגן ואין זה כדאי לנטול דברי הירושלמי:

פ"ד א כל המברך וכו'. מתבאר מתוך מה שאכתוב בסמוך. ודעת רבינו דעת רש"י בפרק ט"ו פסקים (פסקים ק"א): דכריש מעין ג' טעונה ברכה במקומו והביאו שם בתוספות ראיות לדבריו אכל הרי"ף כמ"מ דדוקא מיני דגן טעונין ברכה במקומם וכן דעת הר"ש ו"ל: אבל כשהוא מברך וכו'. ברכות (דף נ"א): ט"פ שלשה שאכלו א"ר אבהו ואמרי לה כמתנייה תנא האוכל ומהלך מברך משומד וכשהוא אוכל משומד מברך מיושב וכשהוא מיושב ואוכל יושב ומברך והלכתא ככולהו יושב ומברך: שבת לברך וכו'. משנה סוף פרק אלו דברים מי שאכל ושכח ולא בירך כש"ל יחזור למקומו ויברך וכו"ל יברך במקום שזכר עד אימתי הוא מברך עד כדי שיהעכל המזון שמתעו וזכר כתבתי סוף פ"ב כמה שיעור עיכול ונגמרא (שם נ"ג): אמר רב יציד מתלוקת כשכח אכל

פ"ד א כל המברך ברכת המזון או ברכה אחת מעין שלם צריך לברך אותה ולא במקום שאכל. אבל כשהוא מברך יושב במקום שפסק ויברך. אבל כשהוא עומד ויושב במקומו ויברך. שבה לברך ברכה המזון

א עור סי' ר"ח סמ"ג עשין ס"ג: ב עור סי' ר"י סמ"ג עשין ס"ג: ג עור סי' קס"ד סמ"ג עשין ס"ג:

משנה למלך

פ"ג יב והשוותה פחות מרביעית וכו'. שמעתי באומרים לי שעל שמיית הקא"ו מברכין לאחוריו ואע"פ שיש מהלכת השפיה עד סוף השפיה וימר מדי שמיית רביעית או יותר מדי אפילו פרס למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה שפיה אכלה מדין נכך ומלפ"ק אף שיש יותר מכשיעור שמיית רשמייה ע"פ שמיית רשמייה. ולי נראה דהילוק או לימיה ולאיה מני"ש רבינו ו"ל כפס"ס מהלכות שאר מצוות הטומאה ו"ל אשה שהיא רשונה לטומאה ומניקה את בנה הרי הן טעור ולא גזרו עליו טומאה שאפילו חלמך שיקר רביעית אפסר שיש מהלכת ועד סוף יומר מדי אפילו פרס שחרי אינו יונק כנת אמת והרי גבי יניקה שצריך שמיית נכך ומלפ"ק אמרו שאם יש מהלכת ועד סוף יומר מדי אפילו פרס אינו מלפ"ק וזה פשוט. (א"י עיין בספר שיירי מה"ג וכן ח"ה סי' ר"ד והרמ"ו מהר"ס ק' הריב בחידושיו לפרק יום הכיפורים (דף י"ג): האריך כ"ז ומטיק כדברי הרב המתבאר שלא לברך ע"ש):

מגדל עז

יא יב כל שמברכין עליו כו' עד אינו מברך כלל. פרק שלשה שאכלו: יג וזו היא ברכה אחת כו' עד סוף הפרק. פרק כ"ד מברכין (דף מ"ד):

פ"ד א כל המברך וכו' עד שפסק ויברך. פרק אלו דברים (דף נ"ג): אבל כשהוא עומד יושב במקומו ויברך. סוף פ' שלשה שאכלו (דף מ"ט): שבת לברך ברכת המזון וכו' עד י"א ידי מנוסא. פ' אלו דברים:

ק

אפילו בדין שליטה ביה שליטה מיהו בתוספות בפרק השן: [כ] וכן פ"י ר"י אלפסי וע"ש בתוספות בפרק שלשה שאכלו וכו"ל רבינו יהודה וכן מורי רבינו ש"י ו"ל ועל הו"ל ושאר משקין כמסופקם התוס' אמר מברכין לאחוריו אפילו בכזית א"ל דוקא בבכיה דילמא מודה ר"ל רובי יהודה כשתיה מורדשי לה מושבעת וזי שתיה ושיבעיה היינו בבכיה כדרייש רבי יהודה אפילו שיש בה שבעיה ואי זו זו בבכיה או ששא יתירך בין שבעיה דאפילו שבעיה דשתיה וסוב ליהודי לשתות או שיעור ושא או שיעור רבה כ"ל לציאת ידי מסיקות תאלו ע"כ: [ג] וכן פסק מורי מיטנו וכן משמע בירושלמי ובתשובה כתב מורי ו"ל דברכות ופירוש לא צריך וק"ל ע"כ: * [ד] וכן פירש רש"י וכן פסק רבינו ששהיה רכל שהוא מן המינין מעין ברכה במוקמו וכן פירש"י אמנם ר"י פירש דאין טעון ברכה אלא פת שצריך לברך אחריו ברכה המזון וכן פ"ה אלפס וכן כמארי בשם ר"י עטרם גאון עד כאן: [ה] מורי מיטנו קס"ג בשם הר"ש ו"ל הא דאמרין אבל כשהוא מברך צריך לישב ולברך כשהוא חוקק בביתו אבל בדרך אין צריך לישב לפי שאין דעתו מושבעת עליו אם יאיר ררבו עד כאן: [ו] בפרק שלשה שאכלו אב"ר רב אשי הלכתא בביתו יושב ומברך עד כאן:

ב"ה